

คำอธิบายประกอบเกณฑ์การประเมินกิจกรรม “Xplorer Squads: Reading Bangkok’s Urban Change”

เกณฑ์การประเมินนี้ออกแบบมาเพื่อใช้ในการให้คะแนนผลงานของผู้เรียนในกิจกรรม “Xplorer Squads” ซึ่งเน้นการเรียนรู้จากการวิเคราะห์แผนที่และภาพถ่ายประวัติศาสตร์ การสำรวจพื้นที่จริง และการนำเสนอข้อมูลผ่านโปสเตอร์ โดยครูผู้สอนจะใช้เกณฑ์ 4 ด้านหลัก แต่ละด้านให้คะแนน 0-3 รวมเต็ม 12 คะแนน เพื่อให้การประเมินมีความชัดเจน รวดเร็ว และสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้

หลักเกณฑ์

- การใช้หลักฐาน (Evidence Use)**
ผู้เรียนควรสามารถระบุและชี้ชัดลักษณะเฉพาะที่ปรากฏบนแผนที่หรือภาพถ่ายเก่า-ใหม่ พร้อมเชื่อมโยงกับข้อสรุปได้อย่างชัดเจน การใช้ลูกศรเพื่อแสดงตำแหน่งหลักฐานช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้น จุดเด่นอยู่ที่ความถูกต้อง ความชัดเจน และการเชื่อมโยงเหตุผลกับหลักฐานอย่างตรงไปตรงมา
- ความแม่นยำในการเปรียบเทียบ (Comparison Accuracy)**
การเปรียบเทียบภาพอดีต-ปัจจุบันต้องถูกต้องทั้งในเชิงข้อมูลและตำแหน่ง พร้อมเปรียบเทียบภาพจากการสำรวจให้ใกล้เคียงกันมากที่สุด ผู้เรียนควรสามารถอธิบายได้ว่ามีสิ่งใดที่เปลี่ยนแปลงหรือคงอยู่เหมือนเดิม และระบุตำแหน่งอย่างชัดเจน เช่น ถนน สะพาน หรืออาคารสำคัญ การเปรียบเทียบที่แม่นยำจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อสรุป
- การอธิบายการเปลี่ยนแปลง (Explanation of Change)**
ผู้เรียนต้องสามารถอธิบายสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง เช่น การตัดถนน การพัฒนาเชิงพาณิชย์ การปรับปรุงระบบชลประทาน หรือเหตุผลด้านสาธารณสุข พร้อมระบุผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงต่อผู้คนหรือพื้นที่ เช่น การเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ การคมนาคม หรือชีวิตประจำวัน ความสำคัญอยู่ที่การเชื่อมโยงสาเหตุกับผลกระทบกับหลักฐานที่ค้นพบ
- การสื่อสารและการนำเสนอ (Communication & Presentation)**
การนำเสนอที่ดีต้องมีโครงสร้างที่ชัดเจน เริ่มจากข้อสรุปตามด้วยหลักฐานและเหตุผล ใช้คำบรรยายและหัวข้อที่อ่านง่าย มีการให้เครดิตและระบุแหล่งข้อมูลครบถ้วน จัดการเวลาได้เหมาะสม และแบ่งบทบาทในทีมอย่างสมดุล ความชัดเจนในการพูดและการจัดรูปแบบงานเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้สารส่งถึงผู้ฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 1 - การใช้หลักฐาน (แผนที่และภาพถ่าย) – 0-3 คะแนน

มองหาความชัดเจนในการชี้ลักษณะบนแผนที่หรือภาพถ่ายเก่า-ใหม่ที่เชื่อมโยงกับข้อสรุป

คะแนน	ลักษณะผลงาน
3 - ดีมาก	อ้างอิงลักษณะเฉพาะที่เห็นชัดเจนอย่างน้อย 2 จุด (เช่น “คลองในภาพนี้ถูกถมกลายเป็นถนนเส้นนี้”) พร้อมทำเครื่องหมาย/ลูกศรแสดงตำแหน่ง แต่ละจุดสนับสนุนข้อสรุปอย่างชัดเจน
2 - พอใช้	ใช้หลักฐานบางส่วน แต่มีจุดหนึ่งที่ไม่ชัดเจนหรือคลาดเคลื่อนเล็กน้อย หรือเชื่อมโยงกับข้อสรุปได้เพียงบางส่วน มีป้ายกำกับแต่ยังไม่ครบถ้วน
1 - เริ่มต้น	อธิบายแบบกว้าง ๆ (“ของเก่ากับของใหม่”) โดยไม่มีลักษณะชัดเจนหรือมีการติดป้ายผิด ทำให้ผู้ฟังไม่เห็นว่าหลักฐานสนับสนุนข้อสรุปอย่างไร
0 - ยังไม่ถึงเกณฑ์	ไม่มีหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือหลักฐานไม่ถูกต้อง

ตารางที่ 2 – ความแม่นยำในการเปรียบเทียบ (อดีต ↔ ปัจจุบัน) – 0-3 คะแนน

พิจารณาสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบว่าถูกต้อง ตำแหน่งชัดเจนของสถานที่ที่ศึกษามากที่สุด

คะแนน	ลักษณะผลงาน
3 – ดีมาก	ระบุการเปลี่ยนแปลงหรือความต่อเนื่องได้ถูกต้องอย่างน้อย 2 จุด พร้อมบอกตำแหน่งชัดเจน (เช่น ถนน/หัวมุม/ใกล้จุดสังเกตสำคัญ) และเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงในอดีต-ปัจจุบันใกล้เคียงกัน
2 – พอใช้	ระบุได้ถูกต้อง 1-2 จุด แต่ตำแหน่งของสถานที่ศึกษายังไม่สมบูรณ์ หรือคำอธิบายมีความแม่นยำเพียงบางส่วน
1 – เริ่มต้น	ให้การเปรียบเทียบที่มีความสับสนระหว่างข้อมูลกับตำแหน่งจนยากต่อการตรวจสอบ
0 – ยังไม่ถึงเกณฑ์	การเปรียบเทียบไม่ถูกต้องหรือไม่มีเลย

ตารางที่ 3 – การอธิบายการเปลี่ยนแปลง (สาเหตุและผลกระทบ) – 0-3 คะแนน

มองหาการอธิบาย “ทำไม” และ “ส่งผลอย่างไร” โดยมีการอ้างอิงไปยังหลักฐาน

คะแนน	ลักษณะผลงาน
3 – ดีมาก	อธิบายสาเหตุอย่างสมเหตุสมผลโดยเชื่อมโยงกับหลักฐานจากแผนที่/ภาพถ่าย และบอกผลกระทบที่เป็นรูปธรรมต่อผู้คนหรือพื้นที่ได้อย่างน้อย 1 ประการ
2 – พอใช้	อธิบายได้เพียงสาเหตุหรือผลกระทบอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเชื่อมโยงกับหลักฐานอย่างกว้าง ๆ
1 – เริ่มต้น	ระบุการเปลี่ยนแปลงแต่ไม่บอกสาเหตุหรือผลกระทบ
0 – ยังไม่ถึงเกณฑ์	ไม่มีการอธิบายสาเหตุหรือผลกระทบ

ตารางที่ 4 – การสื่อสารและการนำเสนอ – 0-3 คะแนน

พิจารณาความชัดเจน ความครบถ้วนของแหล่งที่มาและการทำงานร่วมกัน

คะแนน	ลักษณะผลงาน
3 – ดีมาก	โครงสร้างชัดเจน (ข้อสรุป-หลักฐาน-เหตุผล) หัวข้อและคำบรรยายอ่านง่าย มีการระบุแหล่งที่มา/เครดิตชัดเจน ตรงเวลา และมีการแบ่งบทบาทในทีมอย่างเหมาะสม
2 – พอใช้	โครงสร้างค่อนข้างชัดเจน แต่มีปัญหาล็กน้อย เช่น การจัดวาง/คำบรรยาย หรือใช้เวลานานเสร็จเกินเล็กน้อย บทบาทในทีมยังไม่สมดุล
1 – เริ่มต้น	การสื่อสารติดขัด ขาดคำบรรยาย/เครดิต ควบคุมเวลาไม่ดี การพูดนำเสนอไม่ชัดเจน
0 – ยังไม่ถึงเกณฑ์	ผลงานไม่ชัดเจนและไม่ครบถ้วน

สรุปคะแนน

รวมคะแนน (เต็ม 12)	Band	ข้อเสนอแนะ
	☐ ดีมาก (10-12) ☐ พอใช้ (7-9) ☐ ปรับปรุง (0-6)	